

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 13-10-2021 r.

Marcin Wiącek

VII.7034.9.2019.AMB

**Pan
Andrzej Duda
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej**

**Kancelaria Prezydenta RP
ePUAP**

Szanowny Panie Prezydencie!

Rzecznik Praw Obywatelskich monitoruje postępowanie w sprawie nadania tytułu profesora dr. hab. Michałowi Bilewiczowi, prof. UW oraz dr. hab. Walterowi Żelaznemu, prof. UwB. Dr hab. Michał Bilewicz oczekuje na nadanie tytułu profesora od ponad dwóch lat, zaś dr hab. Walter Żelazny od ponad trzech lat.

Jak wskazano w poprzednim piśmie RPO w tej sprawie, zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. *o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm.; dalej jako: u.s.n.), który ma zastosowanie w odniesieniu do obu wskazanych wyżej osób, tytuł profesora nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wniosku Centralnej Komisji. Ustawa nie przewiduje merytorycznego badania wniosku przez Prezydenta RP. Ocena dorobku kandydata do tytułu profesora odbywa się bowiem na etapie poprzedzającym decyzję Prezydenta. W szczególności w postępowaniu Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów powołuje pięciu recenzentów o międzynarodowej renomie (art. 27 ust. 4 u.s.n.),

których kompetencje muszą odpowiadać wymogom ustawowym (art. 27 ust. 5 u.s.n.). Ponadto, weryfikacja kandydata dokonywana jest przez radę właściwej jednostki organizacyjnej, która podejmuje uchwałę popierającą wniosek o nadanie tytułu profesora (art. 27 ust. 2 pkt 3 u.s.n.) oraz przez CKST, która w drodze uchwały przedstawia bądź nie kandydata do tytułu profesora i składa do Prezydenta RP wniosek o nadanie tytułu (art. 28 ust. 2 i 3 u.s.n.). Należy też zauważyć, że w świetle postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 maja 2021 r. (sygn. akt III OSK 3265/21) z art. 25 u.s.n. wynika uprawnienie procesowe jednostki do żądania wydania przez Prezydenta postanowienia rozstrzygającego w sprawie złożonego wniosku o nadanie tytułu profesora. Postanowienie to spełnia więc wszelkie wymogi aktu z zakresu administracji publicznej, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.).

Jak słusznie wskazano w piśmie Pana Prezydenta z dnia 25 maja 2020 r., w procedurze nadawania tytułu profesora rola Prezydenta RP nie jest ograniczona wyłącznie do złożenia podpisu na postanowieniu w sprawie nadania tytułu profesora, o czym świadczy art. 28 ust. 3a u.s.n. Warto jednak podkreślić, że przepis ten przewiduje jedynie możliwość zwrócenia się przez Prezydenta RP do Centralnej Komisji o dołączenie do wniosku opinii komisji do spraw etyki w nauce przy Polskiej Akademii Nauk w przypadku powzięcia wiadomości o możliwości naruszenia przez kandydata do tytułu profesora praw autorskich. Z przekazanych przez Pana Prezydenta w przeszłości informacji nie wynika jednak, by zachodziła podstawa do podjęcia działań przewidzianych w art. 28 ust. 3a u.s.n., żaden zaś inny przepis nie pozwala na dodatkowe weryfikowanie przez Prezydenta RP spełnienia przez kandydata do tytułu przesłanek ustawowych. Przesłanki te zostały bowiem zweryfikowane na wcześniejszych etapach postępowania w sprawie nadania tytułu profesora.

Dodatkowo warto zauważyć, że w przekazanej Rzecznikowi w przeszłości korespondencji wskazano, że Prezydent RP dostrzegł wątpliwości dotyczące bezstronności recenzentów powołanych w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora dr. hab. M. Bilewiczowi. Tymczasem kwestia kompetencji i bezstronności recenzentów oraz zgodności z prawem procedury ich powołania została zweryfikowana na

wcześniejszych etapach postępowania i nie wzbudziła wątpliwości¹. W tym stanie brak jest podstaw prawnych do podjęcia jakichkolwiek działań zmierzających do zmiany składu recenzentów czy podważenia uchwały Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

W ocenie Rzecznika długotrwałe rozpatrywanie wniosków dotyczących nadania tytułów profesora wspomnianym wyżej osobom budzi wątpliwości co do transparentności procedury i obniża zaufanie kandydatów, że czynniki pozamerytoryczne nie mają wpływu na uzyskanie tytułu. Zwłoką w nadaniu tytułu profesora dr. hab. M. Bilewiczowi i dr. hab. W. Żelaznemu zaniepokojone jest także środowisko naukowe. Dla przykładu, w stanowisku z dnia 30 września br. grupa 396 naukowców wskazała, że „Jedyną podstawą merytoryczną nadania tytułu jest (...) wniosek Centralnej Komisji, a dziś Rady Doskonałości Naukowej, specjalnej instytucji wybranej w wyborach przez środowisko akademickie kraju. Ocena dorobku kandydata odbywa się w drodze wielopoziomowej procedury przeprowadzanej z najwyższą starannością i obiektywizmem przez niezależne grupy recenzentów oraz członków Centralnej Komisji a obecnie Rady Doskonałości Naukowej. Ustawa nie przewiduje merytorycznego badania wniosku przez urząd Prezydenta RP”² i wezwała do dopełnienia przez Pana Prezydenta przewidzianych prawem formalności związanych z nadaniem dr. hab. Michałowi Bilewiczowi tytułu profesora.

Warto też zauważyć, że dr. hab. Walter Żelazny wobec bardzo długiego czasu oczekiwania na nadanie tytułu profesora, złożył skargę na przewlekłe prowadzenie postępowania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej³. W wyroku z dnia 11 sierpnia br. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zobowiązał Pana Prezydenta do rozpatrzenia wniosku Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów Naukowych o nadanie dr. hab. Żelaznemu tytułu profesora w ciągu miesiąca od doręczenia prawomocnego wyroku wraz z aktami sprawy.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pana Prezydenta z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w sprawie

---

¹ Zob. też: <https://wyborcza.pl/7,75398,27623882,tylko-u-nas-prezydent-sugeruje-ze-michal-bilewicz-powinien.html>, data dostępu: 7.10.2021 r.

² <https://www.petycjeonline.com/a/337280>, data dostępu: 6.10.2021 r.

³ <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/spoleczenstwo/2137398,1,protesty-covid-i-dyscyplina-czarnka-niewesoly-poczatek-roku-akademickiego.read>, data dostępu: 6.10.2021 r.

oraz wskazanie, kiedy planowane jest rozpatrzenie wniosków CKST o nadanie tytułu profesora Panu dr. hab. Michałowi Bilewiczowi i Panu dr. hab. Walterowi Żelaznemu.

Łączę wyrazy szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/